

POLIISI: JOENSUUN YHDISTYKSEN KAAPPAUKSESSA EI RIKOSTA (10.7.2008)

Poliisi lopetti Joensuun seudun vapaa-ajattelijat ry:n (JSVA, 143759, per. 18.11.1984) toimia koskeneen esitutinnan 11.6.2008 eikä nähnyt asiassa rikosta. Päätöksen teki rikoskomisario Kari Niinimäki.

Asiassa (6070/R/136965/06) teki tutkintapyynnön Vapaa-ajattelijain liiton entinen puheenjohtaja Erkki Hartikainen 5.6.2006 (335/2006/RTO). Jutussa epäiltiin, että joensuulainen Ari Kaleva Sulopuisto ja helsinkiläinen Juha Pekka Artturi Kukkonen olisivat syyllistyneet rekisterimerkintärikokseen.

Hartikaisen mielestä yhdistystä koskeva, yhdistysrekisteriin 20.6.2005 tehty rekisterimerkintä on sisällöltään väärä. Sulopuistoa ei ole valittu yhdistyksen puheenjohtajaksi eikä Kukkokosta varapuheenjohtajaksi, joten Sulopuistolla ei ollut oikeutta ilmoituksen allekirjoittamiseen. Ilmoituksen oli pääosin täyttänyt Kukkonen, sen oli allekirjoittanut ja antanut viranomaiselle Sulopuisto ja rekisterimaksun oli maksanut Kukkonen omalta pankkitililtään.

JSVA:n toiminta loppui 1990-luvulla

JSVA perustettiin 18.11.1984, ja Hartikainen oli mukana sen perustamisessa. Yhdistyksen viimeinen pj, Matti Puusaari, oli kertonut, että yhdistys oli ollut jo 1990-luvulla useita vuosia toimimatta, yhdistyksen kokouksia ei ollut pidetty 2000-luvulla eikä Puusaari itsekään ollut saanut kutsua yhdistyksen kokoukseen. Hartikainen, joka sanoo olevansa yhdistyksen jäsen, eikä moni muukaan yhdistyksen jäsen ollut saanut kokouskutsuja.

Hartikainen: Sulopuisto, Hyvärinen ja Suuronen eivät ole JSVA:n jäseniä

Hartikaisen mukaan Sulopuistoa ei ole valittu yhdistyksen toimihenkilöksi ainakaan missään sellaisessa kokouksessa, johon hän olisi saanut kutsun, eikä Sulopuisto ole koskaan ollut JSVA:n jäsen. Sama koskee Matti Hyväristä ja Topi Suurosta.

5.6.2002 pidetty kokous laitton

Sulopuisto kutsui koolle 5.6.2002 JSVA:n yhdistyksen kokouksen 4.6.2002 tekemällään kirjeellä merkitsemällä kirjeeseen ”toimeksi saaneena”. Tätä kutsua ei siis lähettänyt JSVA:n hallitus eikä sitä lähetetty yhdistyksen kaikille jäsenille. Vilpallinen menettely paljastui, kun helsinkiläinen Arto Tiukkanen pyrki mainittua pöytäkirjaa hyväksi käyttäen JSVA:n äänivaltaiseksi liittokokousedustajaksi Vapaa-ajattelijain liiton liittokokoukseen 8.-9.6.2002. Liittokokous hylkäsi Tiukkasen valtakirjan laittomana. Kukkonen sai tästä tiedon kokouspaikalla. Asia julkaistiin myöhemmin Vapaa Ajattelija –lehdessä, jota Kukkonen ja Sulopuisto molemmat lukivat. (Ks. tarkemmin http://www.vapaa-ajattelijat.fi/lehti/2002_04/va2-04.pdf.)

10.6.2005 pidetyt kokoukset laittomia

Hartikaisen mielestä myös 10.6.2005 pidetyt JSVA:n vuosikokous ja johtokunnan kokous olivat laittomia ja sitä tukee Puusaaren 8.6.2005 päivätty kirje. Kirjeen teksti on otettu tämän uutisen loppuun kokonaisuudessaan. Kirje jaettiin 11.6.2005 alkaneen liittokokouksen osanottajille mukaan lukien Kukkonen ja Hyvärinen. Taaskaan yhdistyksen johtokunta ei ollut kutsunut vuosikokousta koolle eikä kutsua ollut lähetetty yhdistyksen kaikille jäsenille. Vuosikokoukseksi mainittuun kokoukseen ei ottanut osaa yhtään yhdistyksen jäsentä. Kyseessä on ”Juha Kukkoksen ja Ari Sulopuiston tekemä kaappaus”, Hartikainen kirjoittaa.

Kukkosen ja Sulopuiston menettely loukkaa yhdistyksen jäsenten oikeutta. He ovat molemmat tietoisia toimintaansa kohdistuneista laittomuusväitteistä. Hartikainen vaatii ”rangaistusta niille, jotka ovat asiassa tehneet rikoksen” ja vaatii että nämä korvaavat aiheuttamansa vahingot.

Kukkonen kirjoittaa poliisille

Kukkonen oli poliisin kuultavana Helsingissä 15.2.2008. Hän kirjoitti asiassa poliisille 30.3.2008: ”Hartikainen väittää olevansa yksi JSVA:n perustajista (perustajajäsen)”.

Hartikainen ei väitä olevansa perustajajäsen. Hartikaisen tiedossa on myöskin ollut, ettei hänen nimeään ole JSVA:n perustamissopimuksessa, jossa perustajajäsenet on siis mainittu. Hartikainen kirjoittaa: ”Minä Erkki Hartikainen olin perustamisessa mukana.”

Kun JSVA 18.11.1984 perustettiin, Hartikainen oli Vapaa-ajattelijain liiton pääsihteeri ja hän oli läsnä yhdistyksen perustamiskokouksessa. Yhdistystoiminnan virkoamisesta Joensuussa on lyhyt mainintakin Hartikaisen kirjoituksessa *Suurten haasteiden vuosi 1985* (VAJ 1984: 8, 171). Kukkonen kirjoitti siis valheellisesti.

Kukkosen mukaan Hartikainen ei ole JSVA:n jäsen. Hartikainenkaan ei puolestaan ole kertonut milloin hänet olisi hyväksytty yhdistyksen jäseneksi.

Kukkonen kirjoittaa edelleen, että Sulopuisto, Suuronen, Kukkonen ja Hyvärinen ovat JSVA:n jäseniä ”yhdistyksen asiakirjojen mukaan”, mutta hän ei kerro mitä nämä asiakirjat olisivat. Kun kukaan näistä neljästä henkilöstä ei ole yhdistyksen perustajajäsen, Kukkonen olisi tullut mainita se JSVA:n johtokunnan kokous ja pöytäkirja, jossa heidät olisi hyväksytty jäseniksi. Miksi Kukkonen ei tee näin? Koska Kukkonen tunnetaan vapaa-ajattelijaj- ja ateistipiireissä paatuneena valehtelijana, selittäjänä ja vääristelijänä, hänellä ei ole toivoa saada kriittistä lukijaa uskomaan väitteitään.

Kukkosen mukaan hänet hyväksyttiin yhdistykseen Puusaaren lopetettua puheenjohtajan tehtävien hoitamisen eli syyskuun 2002 jälkeen. Taaskaan hän ei mainitse sitä johtokunnan kokousta, jossa hänet olisi hyväksytty yhdistyksen jäseneksi. Hyvärisen osalta Kukkonen kirjoittaa, että tämä ”siirtyi” Helsingin Vapaa-ajattelijoiden vuonna 2003 tai 2004 JSVA:n jäseneksi. Mitä tämä ”siirtyminen” on? JSVA:n sääntöjen (4 §) mukaan yhdistyksen jäseneksi voi päästä vain, jos yhdistyksen johtokunta uuden jäsenen hyväksyy. Tämän valossa Hyväristä ei ole hyväksytty yhdistyksen jäseneksi, siitä ei ole mitään dokumenttia, eikä Kukkonen pysty sellaista esittämään.

Puusaaren Sulopuistolle luovuttamien asiakirjojen valossa yhdistys toimi vielä vuosina 1993-1994. Johtokunnan kokouksia pidettiin 30.11.1993, 13.12.1993, 2.2.1994 ja vuosikokous 26.3.1994.

Puusaari toimitti ensimmäisen kerran syksyllä 2002 yhdistyksen asiakirjoja Sulopuistolle ja pani saatteeksi viestin: ”En katso voivani enää hoitaa Joensuun vapaa-ajattelijoiden asioita.” Sulopuisto oli siihen aikaan yhdistyksen sihteeri. Näin Puusaari ”samalla käytännössä luopui puheenjohtajan tehtävästä”, Kukkonen kirjoittaa. Kukkosen mukaan Sulopuisto ilmoitti asiasta 16.9.2002 liittoon.

30.3.2008 yhdistyksessä oli Kukkosen mukaan yhdeksän maksavaa jäsentä.

Puusaaren kuulustelu

Rikoskomisario Kari Niinimäki kuulusteli Puusaarta todistajana 10.6.2008. Tämä kertoi, että 1990-luvulla pidettiin 4-5 kokousta. Kokouksissa käyneistä henkilöistä hän muistaa vain Sulopuiston. JSVA:n asiakirjoja hän luovutti Sulopuistolle 2005 ja 2008. Kuulustelukertomuksessa ei mainita mitään aiemmin syksyllä 2002 luovutetuiksi sanotuista asiakirjoista. Puusaaren mukaan Sulopuisto

olisi JSVA:n jäsen, mutta hänkään ei kerro milloin Sulopuisto olisi hyväksytty yhdistyksen jäseneksi.

Pertti Taavelan tekemät kuulustelut

Jutun tutkijana mainitaan rikosylikonstaapeli Lauri Åberg. Ennen Åbergia juttua tutki poliisissa Pertti Taavela. Hän sanoi tehneensä jutussa jo keväällä 2007 ”pari kuulustelua”.

20.2.2008-3.3.2008 välisenä aikana jutun tutkinta siirrettiin Åbergille. 3.3.2008 Taavela vielä vahvisti tehneensä jutussa keväällä 2007 ainakin yhden kuulustelun. Kuulustelupöytäkirjaa tai pöytäkirjoja ei ole esitutkintapöytäkirjassa.

Poliisin päätöksestä

Kukkosen selittely on vaikuttanut siihen, että Niinimäki päätöksessään kutsuu Sulopuistoa yhdistyksen jäseneksi, vaikka kukaan ei ole kertonut milloin Sulopuisto olisi hyväksytty yhdistyksen jäseneksi. Poliisin mielestä voidaan katsoa, että Puusaari valtuutti ”Sulopuiston puolestaan kutsumaan yhdistyksen kokouksen koolle”. Tämä on kummallista, sillä yhdistyksen kokouksia ei kutsu koolle puheenjohtaja, vaan yhdistyksen johtokunta (säännöt 11 §). Joka tapauksessa poliisi ei näe asiassa rikosta.

Toisaalta poliisi kirjoittaa: ”Kokonaan toinen asia on se, onko kokoukset kutsuttu laillisesti kokoon. Näitä asioita poliisi ei kuitenkaan tutki rikoksina.” Näiden asiain korjaamiseksi yhdistyksen jäsenen, johtokunnan tai johtokunnan jäsenen tulee nostaa kanne yhdistystä vastaan päätöksiä julistamiseksi pätemättömiksi.

Arviointia

Ei ole näytetty, että Hyvärinen, Kukkonen, Sulopuisto tai Suuronen olisivat JSVA:n jäseniä. Myöskään Hartikainen ei ole näyttänyt, että hän olisi JSVA:n jäsen.

Puusaaren jäsenyyttä ei ole asetettu kyseenalaiseksi. Häntä on pidetty yhdistyksen viimeisenä, laillisesti valittuna puheenjohtajana. Tämä tapahtui yhdistyksen kokouksessa tiistaina 16.11.1993, jolloin yhdistystoiminnan elvyttämistä oli vauhdittamassa myös Vapaa-ajattelijain liiton silloinen pj Kari Saari.

Kaupunkilehti *Karjalan Heilissä* oli jopa julkaistu sunnuntaina 14.11.1993 maksullinen, kahden palstan, n. 8 cm korkea ilmoitus, jonka liitto maksoi (hinta oli 894,70 mk). Siinä ilmoitettiin pidettäväksi Pohjois-Karjalan vapaa-ajattelijain perustava kokous 16.11.1993 Joensuun kaupunginkirjaston Muikkusalissa kello 18 alkaen ja alustajaksi ilmoitettiin liiton pj Kari Saari. Liitto maksoi myös tilavuokran, 300 mk.

Ilmoitus kertoi vapaa-ajatteliijoista: ”Vapaa-ajattelijayhdistykset ovat uskonottomien ihmisten etu-, oikeusturva- ja kulttuurijärjestöjä. Vapaa-ajattelu on toimintaa järjen ja tieteen puolesta uutta ja vanhaa taikauskoa vastaan rationaalisen argumentaation keinoin. Vapaa-ajattelijat edustavat länsimaista sekulaarhumanismia maassamme.” (mf. 55612, HYK)

Perustettiin uusi yhdistys vai ei, ei ole tiedossani. Joka tapauksessa mitään uutta yhdistystä ei koskaan merkitty yhdistysrekisteriin, eikä myöskään JSVA:n nimen muutosta ole koskaan merkitty yhdistysrekisteriin.

Juttua ei siirretty syyttäjän harkittavaksi. Solidi vastapuoli puuttui. Sulopuistoa ja Kukkosta edeltänyt yhdistyksen johto lopetti toiminnan ja luovutti yhdistyksen arkiston Sulopuistolle. Yhdistyksen jäsenet eivät nostaneet kannetta Sulopuistoa ja Kukkosta vastaan. Näin yhdistys siirtyi uusien henkilöiden määräysvaltaan ilman, että poliisi näki asiassa mitään rikollista.

Kimmo Sundström

Matti Puusaaren kirje.

Tiedoksi Vapaa-ajattelijain liitto ry:n XXIII liittokokoukselle:

Joensuun seudun Vapaa-ajattelijat ry:n viimeisenä laillisesti valittuna puheenjohtajana ilmoitan, etten ole saanut tietää mitään Joensuun seudun Vapaa-ajattelijat ry:n mahdollisista kokouksista enkä muusta toiminnasta viime vuosina tämän yhdistyksen nimissä.

Minä olen edelleen Joensuun seudun Vapaa-ajattelijat ry:n jäsen.

En ole milloinkaan esittänyt eroilmoitusta Joensuun Seudun Vapaa-ajattelijat ry:n jäsenyydestä enkä liioin yhdistyksen puheenjohtajuudesta. En ole milloinkaan liioin saanut mitään tietoa sellaisesta Joensuun Seudun Vapaa-ajattelijat ry:n yhdistyksen kokouksesta, jossa minut olisi ollut mahdollista laillisesti erottaa tai jossa yhdistyksen johtokunta olisi ollut mahdollista vaihtaa. Sen vuoksi minun olisi pitänyt saada tietää, mikäli yhdistyksen nimissä olisi pidetty joitakin kokouksia.

Viimeinen kokous, josta olen saanut mitään tietoja, pidettiin 5.6.2002 ja tämä kokous oli laiton, koska siitä ilmoitettiin ainoastaan valikoiduille jäsenille, mutta ei esimerkiksi minulle, joka tuolloin olin yhdistyksen puheenjohtaja. Kyseisessä salassa pidetyssä kokouksessa Ari Sulopuisto ja Topi Suuronen (jotka eivät ole Joensuun Seudun Vapaa-ajattelijat ry:n jäseniä) yrittivät tuolloin valtuuttaa Arto Tiukkasen yhdistyksemme liittokokousedustajaksi Vapaa-ajattelijain liiton XXII liittokokoukseen. Liittokokous menetteli silloin asianmukaisesti hylätessään laittoman valtakirjan.

Minun johtamani Joensuun Seudun Vapaa-ajattelijat ry:n johtokunta ei ole valinnut ketään yhdistyksen edustajaksi Vapaa-ajattelijain liiton XXIII liittokokoukseen. Joensuun seudun Vapaa-ajattelijat ry:n jäsenenä en ole saanut mitään kutsua enkä tietoa sellaiseen kokoukseen, jossa yhdistykselle olisi valittu uusi johtokunta, joten sellaiset valinnat ovat mitättömiä.

Joensuun Seudun Vapaa-ajattelijat ry:n puheenjohtajana pidän mitättöminä kaikenlaisia valtakirjoja ja pöytäkirjoja, joilla yritettäisiin valtuuttaa liittokokousedustaja Vapaa-ajattelijain liiton XXIII liittokokoukseen.

Joensuussa 8.6.2005

[omakätinen allekirjoitus]

Matti Puusaari

puheenjohtaja

Joensuun seudun Vapaa-ajattelijat ry